T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1481

51949

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'de tarımsal üretimin finansmanı ağırlıklı olarak kamu bankaları, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Hazine faiz destekli kredi uygulamaları üzerinden yürütülmektedir. Ancak mevcut finansman araçlarının özellikle küçük ve orta ölçekli üreticilerin uzun vadeli yatırım, teminat ve mevsimsel nakit ihtiyacını ne ölçüde karşıladığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Kredi Garanti Fonunun Tarım Kefalet Destek Programında asgari başvuru ücreti 10.000 TL, yıllık kefalet komisyonu ise %2 olarak belirlenmiştir. Ayrıca 8039 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı kapsamındaki Hazine faiz destekli kredi uygulama dönemi 31 Aralık 2026 tarihinde sona ermektedir. Bu koşullarda mevcut finansman sisteminin yeterliliğinin ve tarıma özgü alternatif modellerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

5570 sayılı Kanun ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı, Hazine faiz destekli tarımsal finansmanın esaslarını düzenlemektedir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ise yeni banka kuruluşunu ilgili denetim otoritesinin iznine bağlamaktadır. Kamu finansmanının üretim ihtiyaçlarına uygun, erişilebilir ve denetlenebilir biçimde kullandırılması esastır.

Bu bağlamda;

1. Mevcut kamu bankaları ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla sağlanan finansmanın küçük ve orta ölçekli tarım işletmelerinin ihtiyaçlarını karşılayamadığı alanlar Bakanlığınızca tespit edilmiş midir? Edilmişse uzun vadeli yatırım finansmanı, teminat yetersizliği ve mevsimsel nakit ihtiyacı bakımından belirlenen açıklar nelerdir? Bu açıkların giderilmemesinin gerekçeleri nelerdir?

2. Hazine destekli tarımsal finansmanın ne kadarı yeni üretim kapasitesi ve yatırım oluşturulmasına, ne kadarı mevcut borçların kapatılmasına veya yeniden finansmanına yönelmiştir? 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında bu dağılım nasıl değişmiştir? Mevcut sistemin üreticinin borçlanma ihtiyacını kalıcı biçimde azaltıp azaltmadığına ilişkin hangi sonuçlara ulaşılmıştır?

3. Kredi Garanti Fonunun Tarım Kefalet Destek Programında uygulanan asgari 10.000 TL başvuru ücreti ve yıllık %2 kefalet komisyonunun küçük üreticilerin finansmana erişimine etkisi incelenmiş midir? Bu program kapsamında kaç küçük tarım işletmesi kefaletten yararlanmıştır? Teminat sorununu gidermesi amaçlanan sistemin maliyet nedeniyle erişimi güçleştirmemesi için hangi düzenlemeler değerlendirilmiştir?

4. Tarıma özgü bir banka, kamu destekli tarımsal finansman fonu veya mevcut kamu bankaları bünyesinde ayrı bir tarımsal finansman mekanizması kurulması seçenekleri Bakanlığınızca karşılaştırılmış mıdır? Bu seçeneklerin küçük üreticiye erişim, kaynak ihtiyacı, kamu maliyeti ve kredi riski bakımından sonuçları nelerdir? Bir değerlendirme yapılmamışsa mevcut finansman açıklarının hangi alternatif modelle giderilmesi öngörülmektedir?

5. "TarımBank" benzeri uzmanlaşmış bir finansman kuruluşu veya fon oluşturulması hâlinde mevcut kamu bankalarından farklı olarak hangi finansman ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmektedir? Böyle bir model için başlangıç sermayesi, finansman kaynakları ve kamuya doğabilecek mali yükümlülükler hesaplanmış mıdır? Hesaplanmamışsa yeni bir kuruma gerek kalmadan aynı ihtiyaçların karşılanmasına yönelik somut çözüm nedir?

6. Hazine destekli tarımsal finansmanda kaynakların büyük işletmelerde yoğunlaşmasını ve kredi tahsisinde siyasi veya kişisel ilişkilerin etkili olmasını önlemek için hangi nesnel ölçütler ve denetimler uygulanmaktadır? Üretici büyüklüğüne göre kaynak dağılımında veya kredi tahsisinde usulsüzlük ve çıkar çatışması yönünden tespit edilen aykırılıklar ile bunlara ilişkin işlemler nelerdir?

7. Hazine tarafından karşılanan faiz ve kâr payı desteklerinin üreticilerin yatırım kapasitesi, kredi geri ödeme gücü ve tarımsal faaliyetlerini sürdürme imkânları üzerindeki etkisi hangi göstergelerle ölçülmektedir? Kullanılan kamu kaynağına rağmen hedeflenen sonuçların alınamadığı finansman uygulamaları hangileridir? Bu uygulamalarda hangi değişiklikler yapılmıştır?

8. Hazine faiz destekli tarımsal kredi uygulama döneminin 31 Aralık 2026 tarihinde sona erecek olması karşısında 2027 yılından itibaren uygulanacak finansman modelinin kapsamı nedir? Küçük üreticiler için uzun vadeli, hasat dönemine uyumlu ve teminat yükünü azaltan finansmanın sağlanmasına yönelik öngörülen kamu kaynağı, sorumlu kurumlar ve uygulama takvimi nelerdir?